

MARJATTA
HIETALA
**KARJALAISELLA
SINNIKKYYDELLÄ**
MATKANI
TIEDEMAAILMAN
HUIPULLE

Gaudeamus

Copyright © 2026 Tekijä & Gaudeamus Oy

Gaudeamus Oy

www.gaudeamus.fi

Kaisaniemenkatu 13 A, 00100 Helsinki

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

info@gaudeamus.fi

Kansi: Pekka Krankka

Kannen maalaus: Alexandre Bakharev

Valokuva: Jan Lönnberg

Sisuksen kuvat: Marjatta Hietalan kotiarkisto

KL 99.1

ISBN 978-952-345-392-0

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2026

SISÄLLYS

LUKIJALLE 15

I KARJALAISET SUKUJUURENI 19

Jatkosodan lapsi 26 • Lapsuudenkotini Valkealan Kuivalan kylässä 28 • Karjalainen perinne jatkuu Kymenlaaksossa 30 • Kädentaitojen arvostaminen 34 • Naapureita ja kavereita moneen lähtöön 39 • Koulunkäyntiä, työntekoa ja leikkiä 42 • Uintia ja mökkeilyä 47

II KOUVOLAN TYTTÖLYSEOSSA 49

Lukioon Kouvolan Kaunisnurmelta 50 • Tyttölyseon arvot – monipuolinen sivistys 52 • Mitkä taidot ovat olleet tarpeen? 54 • Taitoja kotiin ja keittiöön 57 • Kiinnostus historiaan herää 59

III HELSINGIN YLIOPISTOON 62

Arki alivuokralaisasunnoissa 63 • Ylioppilaselämää 65 • Ylioppilastansseissa tavattiin 68 • Valmistuminen ja Jaakko Suolahden amanuenssiksi 70 • Opinnäytetöitä 73 • Opintoja valtiotieteellisessä tiedekunnassa 75 • Marxia opintomatalla Trieriin ja tapaus Miika Kortekallio 77

IV VALTION PALVELUKSESSA 79

Kehitysalueiden neuvottelukunnan kasvukeskuspoliittiseen jaostoon 80 • Hajasijoituskomiteassa 81 • Valtakunnansuunnittelutoimistoon? 82

V TAKAISIN YLIOPISTOON 84

Väitöskirja Ernst Jüngerin nationalistisesta ideologiasta 85 • Väitöstilaisuus 12.12.1975 klo 12 91 • Opetusta kesästä talveen 95 • Miten jaksat yksin, yleisen historian tutkija? 98

VI PERHEEN PARISSA, TYÖN LOMASSA 100

Perhe ja lastenhoitoapu 100 • Iloa, juhlia, musiikkia 102

VII AKATEEMINEN URA JATKUU 105

Dosenttina kolmessa yliopistossa 105 • Kaupunkitutkimus pääsee vauhtiin 106 • Vertailevan kaupunkihistorian laitokselle Münsteriin 108 • Rotuhygienian tutkimuksia Ruotsissa ja Lontoossa 111

VIII PERHEEN KANSSA MAAILMALLA 113

Lontoossa vuosina 1980 ja 1984 113 • Vuosi Yhdysvalloissa: New York City University and Graduate School 116 • Elämyksiä Roomassa, Kirgisiassa ja Espanjassa 128

IX TUKEA JA KANNUSTUSTA:

KOLLEGOITA JA YHTEISTYÖKUMPPANEITA 131

Aira Kemiläinen – esikuva ja kollega 132 • Olli-Pekka Vehviläinen ja väitöskirjan aihe 136 • Tuomo Polvisen assistenttina 137 • Leningradissa Erkki Kuujon johdolla 139 • Pekka Suvanto 140 • Eino Jutikkalan jalanjäljissä 141 • Humanismin puolesta – Päivi Setälä 146 • Bicentennial-professorit Helsingin yliopistossa 148 • Yhteistyökumppaneita Unescon oppikirjaprojektissa 151 • Oppimateriaalin suunnittelu- ja tuotantokurssin johtajana 153

X VETERAANIKANSANEDUSTAJIEN HAASTATTELUPROJEKTI 154

XI VASTATUULTA JA NOYRYYTTÄMISTÄ VIRANHAUISSA 157

Helsingin yliopiston yleisen historian apulaisprofessorin täyttö 158 • Yleisen historian professuuri avoinna Jyväskylän yliopistossa 162 • Turun yliopiston kulttuurihistorian professuurin haku 163 • Yleisen historian professuurin haku Joensuun yliopistossa 165

XII PROFESSORINA JOENSUUSSA JA TAMPEREELLA 168

Kansainvälisyyden vahvistamista historian laitoksella 168 • Professorina Tampereen yliopistossa 173

XIII POST DOC -TUTKIMUSTEN PARISSA 182

Vierailevana tutkijana Berliinissä vuonna 2002 182 • Rockefellerien arkistossa 183 • Kontakteja ja esiintymisiä Suomen Saksan-instituutissa 185

XIV AKATEMIAPROFESSORINA 187

Projekti ”Tiede, tutkijat, yliopistot ja innovaatiokeskukset kaupunkien menestystekijöinä” 188 • Finland Distinguished Professor Programme -projekti 2007–2011 196 • Idän ja lännen kulttuurikontaktit kylmän sodan aikana ja sen jälkeen 197

XV POHJOISMAISIA YHTEYKSIÄ JA KONFERENSSEJA 199

XVI KANSAINVÄLISEEN HISTORIATIETEIDEN KOMITEAAN 205

Osallistumiseni CISH:n konferensseihin 209 • Sydneyn maailmankonferenssi 2005 ja valintani CISH:n hallitukseen 215 • CISH:n hallituksessa 218 • Johtamani pääsessio City as Culture Amsterdamin maailmankonferenssissa 2010 219 • Viisi vuotta presidenttinä 220 • Akateemikko Aleksandr Chubarianin kutsusta Moskovaan vuonna 2013 223

XVII JINANIN MAAILMANKONFERENSSI 2015 226
Maailmankonferenssin valmistelut 226 • Historiatieteiden maailmankonferenssi koolla Jinanissa 227

XVIII KANSAINVÄLISESSÄ
KAUPUNKIHISTORIAALLISESSA KOMISSIOSSA 238
Kaupunkihistoriallisen komission kokouksia vuoroin eri maissa 241 •
Kaupunkikartastojen julkaisujaos 245

XIX KAUPUNKIHISTORIASTA RUOKAHISTORIAAN 250
European Association for Urban History (EAUH) 250 • International
Commission for Research into European Food History (ICREFH) 251

XX KANSALLISIA JA KANSAINVÄLISIÄ
LUOTTAMUSTEHTÄVIÄ 255
Scandinavian Journal of History 255 • Ylioppilastutkintolautakunta 256 •
Suomen Akatemian kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen toimi-
kunta 257 • Suomen Akatemian tutkimusohjelmat ja niiden suunnit-
telu 260 • Tieteellistä turismia Yhteispuhjoismaisen toimikunnan
jäsenenä 262 • Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan Kokoneiden viisaiden
foorumissa 264 • Lausunnonantajana, arvioitsijana, asiantuntijana 266

XXI OPETUSTA KANSAINVÄLISILLÄ FOORUMEILLA 269
Yhteistyö Prahan Kaarlen yliopiston kanssa 269 • Vierailuprofessorina
Minnesotassa 271 • Kaupunkihistorian etäopetusaineistoja laatimassa 275 •
Esitelmiä innovatiivisuudesta ja tietoyhteiskunnasta 276

XXII KANSAINVÄLISYYDELLE OMISTETTU URA JA ELÄMÄ 280
Työpaikkoja luomassa 281 • Juhlää ja ilon hetkiä 284 • Mitä historia voi
tarjota? 287 • Kiitosta ja kunnianosoituksia 290

XXIII ON MAISTA KAIKISTA SITTENKIN... 294
Lepohetkiä kesäisin ja talvisin 295 • Perhejuhlia 299

VIIITTEET 305

CURRICULUM VITAE 336

HENKILOHAKEMISTO 345